

AUTONOMIA I SOLIDARITAT

PER AINA MOLL

Vaig llegir amb preocupació l'article d'En Manuel Picó publicat en aquest diari el 22 d'agost, amb el títol "LA SOLIDARIDAD INTERREGIONAL", en el qual, basant-se en converses privades amb un "jove autonomista molt capacitat" i amb una neboda seva "autonomista convençudíssima —de l'escola diguem de l'Obra Cultural", manifesta el seu temor que el desig d'autonomia resulti incompatible amb la solidaritat amb la resta dels pobles de l'Estat espanyol, fent notar que, si manca aquesta solidaritat, Autonomia i Socialisme resulten irreconciliables.

Estic d'acord amb ell que un socialista —ni tampoc un cristià, ni una persona conscient, sigui quin sigui el seu color polític— no pot ésser insolidari i "desentendre's dels problemes que es puguin plantejar en altres regions de les que formen l'Estat", i afegesc que tampoc no es pot desentendre dels que es plantegen en altres Estats, i molt especialment en els països de l'anomenat "tercer món". Però de la mateixa manera que l'interès pels problemes dels països pobres no és incompatible amb l'interès, fins i tot apassionat, per la possibilitat d'afrontar amb responsabilitat plena els problemes de l'Estat propi, la solidaritat amb les altres nacionalitats i regions de l'Estat no és incompatible amb l'exigència d'autogovern dins la pròpia regió o nacionalitat. Al contrari: és precisament essent autònoms i autoresponsables que podem realment prendre decisions útils de solidaritat "interregional". I per malament que funcionés aquesta solidaritat —i jo estic convençuda que funcionarà bé—, els seus resultats no podrien ésser pitjors per a les regions més pobres que els resultats del centralisme del qual amb les autonomies intentarem sortir.

Supòs que En Picó em diria que està d'acord en això, i que ell no està contra l'autonomia sinó contra la visió egoista que certs autonomistes tenen de l'autonomia, i que per això n'ha citat exemples concrets. Però si el jove de què parla és realment socialista i

molt capacitat, i si la seva neboda és realment "de l'escola de l'Obra Cultural", no puc creure que tinguin de veres una visió estreta i insolidària de l'autonomia. Més aviat crec que les seves respostes als arguments d'En Picó són degudes a l'exasperació de veure perillar, per culpa d'uns arguments fonamentalment vàlids però inoportuns, la nostra fragilíssima possibilitat d'autonomia. És com si a un obrer que s'ha declarat en vaga perquè té un sou de misèria, anassin a dir-li que ha de tenir en compte que hi ha obrers d'altres branques de la producció que també passen misèria, i que no està bé preocupar-se de la misèria pròpia sense pensar en la dels altres, que cal ésser solidaris, etc. És molt possible que la seva resposta fos "que cadascú miri per ell", o que "si deis això és que no volem que obtinguem la millora que demanem". I és possible també que si després li demanaven si era socialista, o si era cristià, o de qualsevol ideologia essencialment solidària, la resposta fos afirmativa, i a més a més, verídica. I si en lloc de contestar amb un ex-abrupte dictat per l'exasperació ho hagués fet amb raonaments, possiblement hauria dit que la seva acció no sols no perjudicava els altres obrers explotats, sinó que en realitat els ajudava, contribuint a crear un clima de més justícia social, que a la llarga beneficiaria tothom. I dient això, tindria tota la raó.

Per això l'article d'En Picó m'ha semblat inoportú. I m'ho sembla encara més, en veure que coincideix amb cartes als directors de mitjans de comunicació que, prenent també la solidaritat com a bandera, es manifesten clarament contra les autonomies (per exemple, la que duu per títol "Insolidaridad nacional", publicada al No. 761 de "Triunfo"). Si patís una pluja de manifestacions públiques d'aquest caire, no seria difícil fer creure a molta gent (que en general està molt poc informada del significat real de l'autonomia, perquè fins ara només se n'ha parlat molt superficialment) que autonomia i socialisme són incompatibles, que les regions que tinguin autonomia ja es podran donar la gran vida i per tant seran culpables si les altres segueixen dins la misèria, etc. I els qui creguin que el dilema existeix, es declararan autonomistes, abans que socialistes", o vice-versa, i triaran "que visquem bé nosaltres, i no els andalusos", o al revés. I la "tria" serà sempre equivocada...

Es urgent una campanya d'informació responsable sobre l'autonomia. Convé que tots tinguem una idea clara d'allò que significa des dels punts de vista polític, econòmic i cultural, dels avantatges que té i dels sacrificis que exigeix, etc. Si reclamam l'autogovern i la facultat de decidir sobre els nostres problemes, és necessari que tinguem com a comunitat una formació ètica que ens permeti decidir responsablement, i aquesta formació no s'improvisa.

També ha de quedar clar que exigim l'autonomia amb força, però no com un privilegi, sinó com un dret que tenim com a poble i que també tenen els altres pobles de l'Estat. Volem que els altres pobles també siguin autònoms i també puguin disposar lliurement dels propis recursos, i ens sentirem solidaris amb aquests pobles autònoms i els ajudarem a aconseguir els objectius que ells es proposin. Aquesta és la veritable solidaritat interregional: als andalusos o als extremerys no els servirà de gran cosa la nostra col·laboració econòmica si han de continuar patint l'explotació que sofreixen ara per part dels grans terratinents. Ajudem-los a aconseguir la possibilitat de decidir com s'han d'aprofitar les riqueses que la seva terra té i que ara no poden disfrutar, i després ja els ajudarem a realitzar les decisions adoptades. Però per a poder-los ajudar, hem de poder disposar primer dels nostres propis recursos, i decidir com els usam no sols a ca nostra sinó en ajuda solidària als altres pobles.

LES IDEES RELIGIOSES DINS EL LLENGUATGE POPULAR (VI)

ELS NOMS D'ÀNGELS I SANTS

Els àngels són (o eren) ben coneguts de la nostra gent pagesa i ciutadana, com a símbols de la bondat extrema. Els nins petits són anomenats "àngels" o "angellets" o "angelons", segons el grau d'expressivitat que es vulgui donar amb un o altre diminutiu. El diumenge després de Pasqua és "el dia de l'Àngel". Parlar molt bé o d'acord perfecte amb la veritat és "parlar com un àngel". "Fa un estar d'àngels" es diu d'un lloc on és molt agradable d'estar. "Un dia d'àngels" és un dia de molt bon temps, assolellat a l'hivern o frescal a l'estiu. D'un bon dinar o de qualsevol menja molt bona, solen dir que "Els àngels hi canten". I una dona que es troba indecisa sobre la manera com li convé obrar en un moment delicat, exclama: "No em diria un àngel què he de fer?".

Els pescadors anomenen "àngel" alguns peixos. Un és el selaci Rhina squatina, intermediari entre els taurons i les rajades, que arriba a tenir dos metres de llargària i va proveït d'aletes molt dilatades, com vertaderes ales. L'altre és el Torpedo marmorata, que té la propietat de defensar-se amb descàrregues elèctriques.

Els àngels són personatges celestials que no tenen nom particular o individual, fora dels arcàngels Sant Miquel, Sant Rafel i Sant Gabriel. El primer és el més anomenat entre la gent del poble. La seva festa s'escau a una data decisiva per a l'agricultura, al començament de la tardor: per això es diu "la Santmiquelada" la dita festa i els dies que la segueixen immediatament, i a Menorca s'indica tota la temporada tardoral amb el nom "de Sant Miquel a Nadal". El nom de "rafel" s'aplica a un peix del gènere Trigla, de color rosat, ales torciques molt grosses i cap també gros, però amb poc cervell; per això, d'una persona capbuit, en diuen "cap de rafel" o que "és més capbuit que un rafel". El nom de Gabriel ne té aplicacions especials, que sapiguem, però la seva forma abreviada "Biel" ha tornat sinònima de "horratxo".

tenen poc ús en el llenguatge popular, fora de Sant Pere, del qual ja vaig parlar. Diuen "barba d'apòstol" d'una barba molt llarga. A Menorca eren molt populars els dotze "apòstols", que eren homes pobres que, vestits de túnica, anaven a les processons i enterraments solemnes.

L'apòstol més anomenat, en la conversa mallorquina, és el traïdor, Judes. "Es més dolent que Judes", o "és de la pell de Judes", o "és de les retalladures de Judes", es diu d'una persona detestable o d'un infant massa entremaliat. "Mentir com l'ànima de Judes" o "ésser fals com l'ànima de Judes" es diu d'una persona que obra o parla amb falsedat refinada. I diuen que "de la desgràcia de Judes, Sant Macià en tengué ventura", perquè Sant Macià va ser elegit apòstol per substituir l'apòstol traïdor i suïcida. També és citat Sant Macià com a portador del temps primaveral, en aquell refrany: "Per Sant Macià, l'oronella ve i el tord se'n va".

Dels sants que encara no he anomenat i que tenen un lloc destacat en el llenguatge popular, cal citar principalment els dos Sants Antonis. L'Antoni Abat és anomenat "Sant Antoni de Gener", "des porcs" (perquè el representen acompanyat d'un porquet) o "dets ases" (perquè en la seva diada beneeixen el bestiar). De l'Antoni de Pàdua, a Mallorca en diuen "Sant Antoni dets aubercoocs" (perquè té la festa el mes de juny), i a Eivissa "Sant Antoni des foc" (perquè el tenen per advocat contra els incendis).

També fa molt de nom Sant Cristòfol, protector dels nedadors i dels pescadors, del qual la llegenda diu que era un gegant que passava a becollir les persones a través d'un riu, i una vegada hi va passar un infant que li va resultar massa feixuc perquè era l'infant Jesus, que pesava tant com tot el món. Hi ha una dita molt popular, aplicada a un qui vol fer veure les coses diferents d'així com són: "Aquest vol pintar Sant Cristòfol nan, allà on sabem que era gegant!".

Els noms dels Apòstols

FRANCESC DE B. MOLL

L'AUTONOMIA

Discutim sobre banderes i ens manca l'Autonomia. Altra cosa no faria un Gran Consell de someres. Si amb tals supèrflues quimeres ens mostrem unghes i dents, no avançarem poc ni gens tot conquistant nostres regles i així, peis segles dels segles, serem Illes Adjacents...

UN ROBINER

PARCELACION RUSTICA "SON OLIVER"

- A 12 km. de Palma (entre Sant Jordi y S'Aranjassa)
- Parcelas desde 15.000 m2. con vista panorámica sobre la Bahía de Palma.
- Alumbrado y F. M.
- Amplios viales asfaltados y red de agua.
- Precios desde 175 ptas. m2.
- Parcelas adecuadamente dispuestas para hacer zonas comunes de servicios especiales (piscina, pista tenis, etc.) En caso de interesar grupos familiares, amigos, etc.

Aprobada por el Excmo. Ayuntamiento de Palma y lista para construir.
Información y venta:
Paseo Borne (Edificio Reina), 4.-B. Tels. 22 36 25 y 21 11 47.
Edificio Sometimes, Park. Tel. 26 68 05.

UN BON LLIBRE DE MUSICA LITURGICA

Acaba de publicar-se el llibre titulat POBLE PEREGRINANT, de música religiosa, obra de l'excellent mestre P. Antoni Martorell. És un recull de cants per a la celebració de les Solemnitats del Senyor "Durant l'Any", de les de la Mare de Déu i dels sants Josep, Pere i Pau, i Jaume patró d'Espanya, i Tots Sants, de la Festivitat de Santa Catalina Thomas, de l'Epifania i de l'Ascensió del Senyor.
Els textos literaris o lletra dels cantic, són originals o

traduccions deguts als poetes Guillem Colom, Miquel Colom, Ramon Muntanyola i Pere Orpí, i les tonades són obra del citat P. Antoni Martorell, que tan acreditat té el seu prestigi no sols a Mallorca sinó en els ambients musicals de Roma.

L'edició, promoguda per les Comissions Bíblica i Litúrgica de Mallorca, ha estat realitzada a uns tallers gràfics de Nàpols amb una pulcritud insuperable.